

Prøve i Dansk 3

Maj-juni 2005

Mundtlig del

Censor- og eksaminatorhæfte

Indhold

1. Prøvens niveau og bedømmelsen
2. Oversigt over prøven
3. Vejledende censor- og eksaminatorark
4. Prøveafholdelsen
5. Bedømmelsesskema til mundtlig kommunikation

1. Prøvens niveau og bedømmelsen

Færdighedsprøven i mundtlig kommunikation ved Prøve i Dansk 3 efterprøver dansksproglige færdigheder på et niveau svarende til Vantage (B2), jf. kompetenceskalaen, Common European Framework.

Ved bedømmelsen følges reglerne i bekendtgørelse nr. 513 af 22. juni 1995 om karakterskala og anden bedømmelse.

Mundtlig kommunikation bedømmes ud fra bedømmelseskriterier og ved hjælp af bedømmelsesskemaet sidst i dette hæfte.

2. Oversigt over prøven

	Delprøve 1		Delprøve 2	
	Interview	Monolog	Interaktion	Diskussion
Tid	5 min.	5 min.	5 min.	5 min.
Mål	svare på spørgsmål	fortælle sammenhængende	samtale om et emne af almen karakter, herunder stille spørgsmål og medvirke til at holde samtalen i gang	tage stilling til spørgsmål/ udsagn og begrunde
Prøvegrundlag	spørgsmål fra eksaminator	projekt eller emne	tegninger/ billeder	spørgsmål fra eksaminator
Prøveforløb	prøvedeltagerne svarer på skift på spørgsmål om et alment emne	prøvedeltagerne holder på skift oplæg om projekt eller emne	dialog prøvedeltagerne imellem	opfølgende spørgsmål til diskussion til hver af de to prøvedeltagere

3. Vejledende censor- og eksaminatorark

Delprøve 1

Før prøven begynder: Præsentation (eksaminator, prøvedeltagere, censor).

Interview:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at svare på spørgsmål.

Herefter henvender eksaminator sig til den ene af prøvedeltagerne og beder denne svare på spørgsmål om et af nedenstående emner.

Eksaminator stiller det indledende spørgsmål og fortsætter i forlængelse heraf eller går videre til et eller to af de følgende spørgsmål.

Når interviewet er gennemført, gentages proceduren med et nyt emne henvendt til den anden prøvedeltager.

Emne: Børn i trafikken

Indled: Hvert år bliver mange børn dræbt eller kommer til skade i trafikken. Hvad kan man gøre for at nedbringe det antal?

Fortsæt i forlængelse af prøvedeltagers svar, eller vælg fra følgende:

Har skolen eller forældrene efter din mening hovedansvaret for den færdselsundervisning, børnene skal have?

Det er påbudt at køre med cyklelygte, når det er mørkt, men det er frivilligt, om man vil køre med cykelhjelm eller ej. Synes du, det er logisk? Hvorfor/hvorfor ikke?

I de fleste familier arbejder begge forældre. Hvordan mener du, man bedst klarer problemet med at få børnene sikkert i skole? Hvor gamle skal børn efter din mening være for selv at klare dette?

Hvert år ved skolestart er der en kampagne med plakater på offentlige steder, der beder bilisterne passe godt på de små, nye trafikanter. Tror du en sådan kampagne er effektiv? Hvorfor/hvorfor ikke?

Emne: Bibliotek

Indled: I takt med samfundsudviklingen ændres også bibliotekernes rolle. Tidligere var det næsten udelukkende bogudlån, de beskæftigede sig med, men nu er der kommet mange andre ting. Hvilke f.eks.?

Fortsæt i forlængelse af prøvedeltagers svar, eller vælg fra følgende:

Hvad gør bibliotekerne for at servicere udlændinge? Gør de nok? (Hvad kunne de gøre mere?).

Vi siger, at dit lokale bibliotek fik 1 million kroner til indkøb af bøger på andre sprog end dansk. Mener du, det ville være bedst at indkøbe børnebøger eller bøger til voksne/(evt. bøger til ældre)?

Somme tider taler man om at gøre op med gratisprincippet og indføre brugerbetaling for en del af bibliotekets tilbud. Hvis du skulle pege på et par ting, man godt selv kunne betale for, hvad skulle det så være? Hvorfor netop...?

Hvordan ser du bibliotekets rolle i fremtidens it-baserede samfund? (Måske suppleret med: Folk søger selv informationer over internet/ingen læser længere bøger i papirudgave).

Emne: Børnehaver

Indled:

For et par generationer siden var de allerfleste børn hjemme, indtil de skulle begynde i skole. I dag er der meget få, der ikke går i børnehave. Hvad tror du, der er årsagen til den udvikling?

Fortsæt i forlængelse af prøvedeltagers svar, eller vælg fra følgende:

Hvilke færdigheder – her tænker jeg både på sociale færdigheder og begyndende indlæring af faglige ting – har børnene mulighed for at lære i børnehaven?

Man diskuterer, om det er godt for børn at være i institution hele dagen. Hvad er din holdning til det?

Kønsfordelingen blandt børnehavepædagogerne er meget ulige. Langt størsteparten er kvinder. Hvad ville den optimale kønsfordeling efter din mening være? Hvorfor?

Jobbet som børnehavepædagog er både vigtigt og hårdt. Dertil kommer, at der er tale om ubekvemme arbejdstider. Alligevel er der tale om et forholdsvis lavt lønnet job. Hvorfor tror du, det er sådan?

Monolog:

(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven består i, at de hver for sig holder et oplæg i 2-3 minutter uden medvirken af eksaminator.

Herefter henvender eksaminator sig til den ene prøvedeltager og siger: "Værsgo, vil du holde dit oplæg."

Når prøvedeltageren har afsluttet sit oplæg (eller tiden er gået), siger eksaminator "tak" og stiller et enkelt, afrundende spørgsmål eller fremsætter en kommentar med det formål at vise, at oplægget er forstået, og at denne del af prøven er afsluttet.

Derefter gentages proceduren henvendt til den anden prøvedeltager.

Delprøve 2

Der er tre emner, A, B og C, hvoraf prøvedeltagerne tildeles ét ved lodtrækning.

Emne A: Teknologi

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator.

Det gøres meget tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang, så begge får mulighed for at demonstrere deres sproglige kompetence.

Arket med tegninger til emnet "Teknologi" lægges frem for prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

"Her er nogle ting, der på forskellig måde har ændret vores hverdag i de seneste 100 år. Først skal I tale om, hvordan de har ændret vores hverdag. Derefter skal I diskutere, hvilken ting der har medført den største ændring. I har først ca. et halvt minut til at kigge på tegningerne og planlægge, hvad I vil tale om. Derefter har I ca. 5 minutter til at tale med hinanden, og det er vigtigt, at I begge får sagt så meget som muligt".

Eksaminator siger "tak", når tiden er gået.

Diskussion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen.

Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

Jeg hørte dig sige, at Hvorfor mener du det?

2. og 3. spørgsmål vælges blandt følgende:

- Er der efter din mening nogen af tingene, der ikke kun har ændret vores tilværelse på en positiv måde, men også har haft nogle negative konsekvenser?
- Den teknologiske udvikling betyder, at mange arbejdspladser med manuelt arbejde forsvinder. Hvad er din holdning til det?
- Hvordan tror du, teknologien kommer til at ændre vores liv i de næste 50 år?

Sidste spørgsmål:

Hvordan kan man efter din mening sikre, at udviklingslandene får del i den teknologiske udvikling?

→ Efterhånden som den teknologiske udvikling skrider frem, bliver der mindre brug for arbejdskraft med kort uddannelsesbaggrund. Mener du, det er muligt at få alle godt uddannet, eller skal man hellere forsøge at skabe nye job i fx servicesektoren?

Spørgsmålene diskuteres på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på en naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager).

Emne B: Betydningsfulde personer

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator. Det gøres meget tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang, så begge får mulighed for at demonstrere deres sproglige kompetence.

Arket med billeder til emnet "Betydningsfulde personer" lægges frem for prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

"Her er nogle billeder, der viser personer, der har haft stor betydning i det 20. århundrede. Først skal I tale om, hvilken betydning I mener, de har haft. Derefter skal I diskutere, hvem der har haft størst betydning. I har først ca. et halvt minut til at kigge på billederne og overveje, hvad I vil tale om. Derefter har I ca. 5 minutter til at tale med hinanden, og det er vigtigt, at I begge får sagt så meget som muligt".

Eksaminator siger "tak", når tiden er gået.

Diskussion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

Jeg hørte dig sige, at Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål vælges blandt følgende:

- Er der andre personer end dem på billederne, der efter din mening har haft en speciel stor betydning? Hvilken?
- Personerne på billederne er alle mænd. Hvad er efter din mening grunden til det?
- Der er jo ingen kvinder med her på billedet. Betyder det, at der ingen betydningsfulde kvinder har været i det 20. århundrede? Hvem/hvorfor ikke? Tror du, at der i fremtiden vil være en lige fordeling af betydningsfulde mænd og kvinder?

Sidste spørgsmål:

Paven er ikke med på billedet. Burde han være det? Hvorfor/hvorfor ikke?

- Betydningsfulde personer er ofte forbillede for andre. Det er altså nogen, man gerne vil efterligne. Hvem af personerne på billedet kunne være det bedste forbillede for dig? Hvorfor?

Spørgsmålene diskuteres på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på en naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager).

Emne C: Job

Interaktion:

(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator.

Det gøres meget tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang, og at begge skal have mulighed for at demonstrere deres sproglige kompetence.

Arket med billeder til emnet "Job" lægges frem for prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

"Her er nogle billeder, der viser personer, der alle har job med et særligt ansvar. Først skal I tale om, hvad personerne laver, og hvilket ansvar de har. Derefter skal I diskutere, hvilket af jobbene der er forbundet med mest ansvar. I har ca. 5 minutter, og det er vigtigt, at I begge får sagt så meget som muligt".

Eksaminator siger "tak", når tiden er gået.

Diskussion:

(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen.

Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

Jeg hørte dig sige, at Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål vælges blandt følgende:

- Er der andre job end dem på billederne, som efter din mening er forbundet med stort ansvar? Hvorfor synes du det?

En del firmaer opretter hjemmearbejdspladser til deres medarbejdere. Hvilke fordele og ulemper ser du ved det?

- Selv om der er meget ansvar forbundet med alle de fem job, så er der stor forskel på, hvilken løn man får fx for at være læge og pædagog. Hvorfor tror du, der er den forskel? Synes du, det er rimeligt?

Sidste spørgsmål:

Selv om kvinder er lige så godt uddannet som mænd, så viser statistikker, at det i højere grad er mænd end kvinder, der sidder på de højest betalte job. Hvad mener du, det skyldes? Hvordan tror du, det vil være i fremtiden?

Mange arbejdspladser flyttes i disse år til udlandet, hvor lønnen er lavere. Hvad er konsekvensen? Hvad kan vi gøre for at klare os i konkurrencen?

Spørgsmålene diskuteres på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på en naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager):

4. Prøveafholdelsen

Parprøve

Prøvedeltagerne går op parvis.

I tilfælde af et ulige antal prøvedeltagere aflægges prøven af tre deltagere i sidste forløb. Prøvegrundlag og procedure ændres ikke, men den samlede prøvetid forlænges med ca. 15 minutter. I tilfælde af at der kun er tilmeldt én prøvedeltager, eller hvis en prøvedeltager får forfald, aflægges prøven individuelt med eksaminator som samtalepartner. Prøvetiden er i dette tilfælde 20 minutter inklusive votering.

Forberedelsestid

Der er ingen forberedelsestid til den mundtlige prøve.

Censor

Med mindre specielle forhold under prøveafviklingen nødvendiggør dette, deltager censor ikke aktivt i nogen del af prøven, men fokuserer alene på at lytte til og på et analytisk grundlag bedømme hver prøvedeltagers mundtlige kompetence.

Eksaminator

Det er eksaminator, der informerer prøvedeltagerne om prøvens forløb, og som i øvrigt giver en så fyldestgørende introduktion til prøven, at den kan gennemføres efter hensigten.

Det er ligeledes eksaminator, der styrer prøven og herunder sikrer, at prøvedeltagerne får lige mulighed for at komme til orde. Skulle det ske, at en af prøvedeltagerne ved interaktionen intet har at bidrage med, overtager eksaminator dennes rolle og sikrer, at den anden prøvedeltager får mulighed for at få sine færdigheder i denne del af prøven bedømt.

Eksaminator giver en holistisk bedømmelse af prøvedeltagernes præstation.

I mundtlig kommunikation indgår færdighed i at forstå samtalepartnere. Den færdighed kan kun på nogenlunde sikkert grundlag bedømmes ved den del af prøven, hvor eksaminator er samtalepartner. Eksaminator bør tale tydeligt (men ikke artikulere overdrevent) og samtidig udfordre prøvedeltagerens evne til at forstå samtalepartneren, så det bliver muligt at vurdere, hvor grænserne for forståelsen går. Det kan fx ske ved at forøge taletempoet eller ved at anvende et ordforråd af stigende sværhedsgrad over for dygtige prøvedeltagere.

Delprøve 1 – interview

Eksaminator styrer kommunikationen og beder hver prøvedeltager svare på spørgsmål om et alment emne. De to prøvedeltagere skal ikke kommunikere med hinanden i denne del af prøven.

Delprøve 1 – monolog

Prøvedeltagerne holder på skift et oplæg med udgangspunkt i projektarbejde eller selvvalgt emne.

Eksaminator sikrer, at det virkelig bliver det monologe, sammenhængende sprog, der bedømmes. Det betyder, at eksaminators rolle begrænser sig til at bede prøvedeltageren begynde sit oplæg og – i tilfælde af at prøvedeltageren går i stå – at hjælpe med en "genstart". Klarer prøvedeltageren ikke det monologe oplæg, bør eksaminator ikke lade denne del af prøven glide over i interviewformen, men derimod afslutte "nænsomt".

Prøvedeltageren holder sit oplæg på baggrund af egne stikord. Hvis en prøvedeltager ikke har medbragt stikord, men derimod en tekst, hvorfra der læses op, beder eksaminator prøvedeltageren undlade at læse op fra teksten. Følger prøvedeltageren ikke denne henstilling,

må bedømmelsen af prøvedeltagerens mundtlige kompetence foretages på baggrund af den øvrige del af prøven. Prøvedeltageren har så ikke haft mulighed for at demonstrere beherskelse af sammenhængende, monologt sprog, hvilket indgår i bedømmelsen.

Delprøve 2 – interaktion

I denne del af prøven kommunikerer prøvedeltagerne med hinanden om løsningen af en opgave. Prøvedeltagerne præsenteres for tegninger eller billeder som grundlag for den opgave, de skal løse.

Prøvedeltagerne får herefter ca. et halvt minut til at kigge på tegninger /billeder og beslutte, hvad de vil tale om. De bliver herefter bedt om, med udgangspunkt i grundlaget, at tale sammen om emnet og derefter i fælleskab søge at komme frem til en afgørelse i forbindelse med den stillede opgave.

Delprøve 2 – diskussion

I denne del af prøven er det eksaminator, der styrer kommunikationen. Dette sker ved at stille hver af prøvedeltagerne opfølgende spørgsmål til emnet og bede denne diskutere dette med eksaminator. Spørgsmålene vælges fra eksemplerne i dette hæfte

I de tilfælde hvor der ved interaktionen har været asymmetri prøvedeltagerne imellem, sådan at den ene prøvedeltager har fået mere taletid end den anden, er det vigtigt, at eksaminator under diskussionen sikrer den anden prøvedeltager mulighed for at demonstrere sin mundtlige kompetence. Dette sker ved, at denne prøvedeltager i diskussionen får lidt ekstra taletid.

5. Bedømmelsesskema til mundtlig kommunikation

Navn: _____

CPR-nummer: _____

Udmærket 13-10 Middel 9-7 Acceptabel 6 Usikker 5-00

Delprøve 1 – interview

Forståelse af samtalepartner
Svare på spørgsmål

Delprøve 1 – monolog

Fortælle sammenhængende
Udtale

Delprøve 2 – interaktion

Indgå i interaktion
Udveksle synspunkter, begrunde

Delprøve 2 – diskussion

Udtrykke synspunkter, begrunde

Analytisk bedømmelse

Fluency
Grammatisk kompetence
Ordforråd
Udtale

(NB. Udtale indgår som et centralt element i alle prøvens produktive dele).

Karakter: _____

Navn: _____

CPR-nummer: _____

Udmærket 13-10 Middel 9-7 Acceptabel 6 Usikker 5-00

Delprøve 1 – interview

Forståelse af samtalepartner
Svare på spørgsmål

Delprøve 1 – monolog

Fortælle sammenhængende
Udtale

Delprøve 2 – interaktion

Indgå i interaktion
Udveksle synspunkter, begrunde

Delprøve 2 – diskussion

Udtrykke synspunkter, begrunde

Analytisk bedømmelse

Fluency
Grammatisk kompetence
Ordforråd
Udtale

(NB. Udtale indgår som et centralt element i alle prøvens produktive dele).

Karakter: _____